

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı

17 Ekim 2018 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve trnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, yeni yasama yılında Komisyonun yapacağı çalışmaların Parlamento ve millet için hayırlı olmasını temenni ettiğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Ahmet Haluk Koç'a "Hoş geldiniz." dediğine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Anayasa ve TBMM İctüzüğü'nde yapılan değişikliklere göre 27'nci Yasama Döneminde Komisyonun çalışma usul ve esasları ile Komisyonun diğer faaliyetlerine ilişkin açıklaması

4.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın kaybolmasıyla ilgili olarak Hükümet tarafından yapılan açıklamalara sadık kalınmasının daha doğru olacağını düşündüğüne ilişkin açıklaması

5.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, KKTC Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Kudret Özersay'ın KKTC ve bölgeler gelişmeler hakkındaki sunumunun sonraki bölümünün basına kapalı yapılacağına ilişkin açıklaması

III.- KARARLAR

A)ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulmasına ilişkin karar

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın kaybolmasıyla ilgili olarak Komisyonun bilgilendirilmesini istediklerine ilişkin açıklaması

2.- Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in, dünyadaki sıcak gelişmeleri takip edebilmek için Komisyon olarak yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

V.- SUNUMLAR

1.- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Kudret Özersay'ın KKTC ve bölgesel gelişmeler hakkında sunumu

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU

1'inci Toplantı

17 Ekim 2018 arşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dışişleri Komisyonu saat 11.03'te açıldı.

Komisyon Başkanı Volkan Bozkır, yeni yasama yılında Komisyonun yapacağı çalışmalarını Parlamento ve millet için hayırlı olmasını temenni ettiğine,

Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Ahmet Haluk Koç'a "Hoş geldiniz." dediğine,

Anayasa ve TBMM İçtüzüğü'nde yapılan son değişikliklere göre 27'nci Yasama Döneminde Komisyonun alıŐma usul ve esasları ile Komisyonun diğer faaliyetlerine,

Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın kaybolmasıyla ilgili olarak Hükümet tarafından yapılan açıklamalara sadık kalınmasının daha doğru olacağını düşündüğüne,

KKTC Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Kudret Özersay'ın KKTC ve bölgeler gelişmeler hakkındaki sunumunun sonraki bölümünün basına kapalı yapılacağına;

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın kaybolmasıyla ilgili olarak Komisyonun bilgilendirilmesini istediklerine,

Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, dünyadaki sıcak gelişmeleri takip edebilmek için Komisyon olarak yapılması gerekenlere,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulması kabul edildi.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Kudret Özersay tarafından KKTC ve bölgesel gelişmeler hakkında yapılan sunumun bir bölümü basına kapalı yapıldı.

Komisyon gündeminde görüŐülecek başka konu bulunmadığından 13.39'da toplantıya son verildi.

17 Ekim 2018 arşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.03

BAŞKAN: Volkan BOZKIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YILDIZ (Denizli)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır.

Dışışleri Komisyonunun 27’nci Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılıının 1’inci Toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır’ın, yeni yasama yılında Komisyonun yapacağı çalışmaların Parlamento ve millet için hayırlı olmasını temenni ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, saygıdeğer basın mensupları; ilgili tüm diğer kurumlarımıza olduğu gibi Türkiye Büyük Millet Meclisine de ülkemizin dış politikası ve dış ilişkilerinin belirlenmesi, yürütülmesi ve denetlenmesinde önemli bir rol ve sorumluluk düşmektedir. Bu açıdan Türkiye’nin dış politika gündeminin büyük önem ve öncelik kazandığı bu dönemde Dışışleri Komisyonumuza da önemli görev ve sorumluluklar düşecektir.

Komisyonumuzun, gündemindeki konuları her zamanki gibi dış politikanın bir millî politika olduğu ilkesi doğrultusunda ve yine büyük bir uyum içinde çalışarak etkin ve verimli şekilde ele alacağına ve sonuçlandıracağına eminim. Komisyonumuzun çok değerli üyelerinin de sahip oldukları bilgi ve tecrübe birikimiyle bu çalışmalarımıza büyük bir katkı sağlayacağından en ufak bir şüphe duymuyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı toplantılarını başlatırken çalışmalarımızın sayın üyelerimiz, Parlamentomuz ve milletimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

2.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır’ın, Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Ahmet Haluk Koç’a “Hoş geldiniz.” dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Sayın Haluk Koç Komisyonumuz üyeliğine seçilmiştir. Kendisine de hem “Hoş geldiniz.” diyorum hem de başarılı çalışmalarının devamını temenni ediyorum.

3.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır’ın, Anayasa ve TBMM İçtüzüğü’nde yapılan değişikliklere göre 27’nci Yasama Döneminde Komisyonun çalışma usul ve esasları ile Komisyonun diğer faaliyetlerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Bugünkü toplantımızda öncelikle Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemindeki çalışma usul ve esaslarını yapılan son değişiklikleri de dikkate alarak sizlerle paylaşmak istiyorum.

Anayasa’da ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde yer alan hükümler çerçevesinde Komisyonumuzun çalışmalarında da eski çalışma sistemine göre bazı değişiklikler olacaktır. Bu değerlendirmeyi takiben de Komisyonumuzun ilk toplantısının misafiri olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Sayın Kudret Özersay toplantımızı teşrif edecekler ve KKTC ve bölgesel gelişmeler hakkında Komisyonumuzu bilgilendireceklerdir.

III.- KARARLAR**A)ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN**

1.- *İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulmasına ilişkin karar*

BAŞKAN – Toplantı gündemine geçmeden önce Komisyon görüşmelerinin İç Tüzük'ün 33'üncü maddesi uyarınca tam tutanak altına alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI(Devam)

3.- *Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Anayasa ve TBMM İttüzüğü'nde yapılan değişikliklere göre 27'nci Yasama Döneminde Komisyonun çalışma usul ve esasları ile Komisyonun diğer faaliyetlerine ilişkin açıklaması(Devam)*

BAŞKAN – Gündemimizin ilk maddesinde yer alan, Komisyonumuzun 27'nci Yasama Dönemindeki çalışma usul ve esaslarına ilişkin bazı bilgileri paylaşmak istiyorum ve değerlendirmelere geçiyorum.

Bildiğiniz üzere, Komisyonumuzun yasama faaliyetlerinin ağırlıklı kısmını uluslararası anlaşmalar teşkil etmektedir. Bununla ilgili olarak Anayasa'nın 90'ıncı maddesinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğü'nde 244 sayılı Bazı Andlaşmaların Yapılması İçin Cumhurbaşkanına Yetki Verilmesi Hakkında Kanun'da ve Milletlerarası Andlaşmaların Onaylanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında 9 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun hükümleri uyarınca bu çalışmalar sonuçlandırılmaktadır.

Anayasa'nın 90'ıncı maddesine göre, kural olarak, imzalanan anlaşmaların onaylanması veya bir anlaşmaya katılma yoluyla taraf olma, Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak anlaşmalar Cumhurbaşkanlığı kararıyla onaylanır. Bu milletlerarası anlaşmaların onaylanması ve bunlara katılma, onaylama veya katılmanın Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bir kanunla uygun bulunmasına bağlıdır.

Bilindiği gibi, son Anayasa ve İç Tüzük değişiklikleri öncesinde uluslararası anlaşmalar Bakanlar Kurulu imzasıyla bir uygun bulma kanunu tasarısının eki olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmaktaydı. Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmesiyle birlikte ise kural olarak kanun teklif etmeye sadece milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Parlamentar sistemde yer alan Bakanlar Kurulunun kanun tasarısı sunma yetkisi de yeni Anayasa değişikliğiyle sona ermiştir.

Anayasa'mıza göre Cumhurbaşkanlığı tarafından kanun teklif edilmesine ilişkin tek istisnai durum ise bütçe ve hesap kanunu tekliflerinin Cumhurbaşkanlığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmasıdır.

Son Anayasa değişikliğiyle Anayasa'nın "Milletlerarası andlaşmaları uygun bulma" başlıklı 90'ıncı maddesinde bir değişiklik olmamıştır ancak anlaşma metinlerinin Türkiye Büyük Millet Meclisine sevkine ilişkin açık bir düzenleme de yapılmamıştır. Bu nedenle ortaya çıkan boşluğu kaldırmaya ve uygulamanın nasıl olacağını belirlemeye yönelik bir İç Tüzük değişikliğine ihtiyaç duyulmuştur. İç Tüzük değişikliği yapılmasına dair teklif Sayın Meclis Başkanımız Binali Yıldırım imzasıyla 1 Ekim 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. Parlamentoda mevcut partilerimizin istişaresiyle varılan mutabakat sonucunda da 16 Ekim 2018 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanarak İç Tüzük'ümüz yürürlüğe girmiştir. Bunu bugün Komisyon üyelerimize de dağıtıyoruz. İlk defa sizin elinize geçmiş olmasından dolayı da büyük bir mutluluk duyuyorum.

Bu yeni İç Tüzük'le birlikte Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uygun hâle getirilirken uluslararası anlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisine sevki konusuna da açıklık getirilmektedir. Bu bağlamda, İç Tüzük'ün 90'ıncı maddesinde yapılan değişiklik neticesinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlı olan anlaşmalar Cumhurbaşkanınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına genel gerekçesiyle birlikte sunulacaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu anlaşmaları "Gelen Kâğıtlar" listesinde yayınlıyacak ve Genel Kurulun bilgisine sunacaktır. "Gelen Kâğıtlar" listesinde yayımından itibaren milletvekilleri tarafından bu anlaşmaların uygulanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi verilebilecektir. Bu şekilde verilen kanun teklifleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından esas olarak Komisyonumuza, tali olarak da anlaşmanın içeriğine göre diğer ihtisas komisyonlarına havale edilecektir. Komisyonumuza esas olarak havale edilen kanun teklifleri Komisyonumuzca gündeme alınarak görüşülecektir.

Komisyon toplantısı için çağrı ve gündem, Komisyon üyelerine, Cumhurbaşkanlığına, parti gruplarına ve diğer ilgili komisyonların başkanlıklarına ve teklifleri gündemde yer kanun teklifi sahibi milletvekillerinden ilk imza sahibine gönderilecektir.

Komisyon toplantılarına Cumhurbaşkanlığı yardımcıları, bakanlar, bakan yardımcıları ve üst kademe yöneticileri de katılabilecektir. Komisyonumuzda Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, yürütme adına Cumhurbaşkanlığı yardımcıları, bakanlar ve bakan yardımcıları söz alabileceklerdir ancak Komisyon üyelerimiz dışında kimse değişiklik önerileri veremeyecek ve oy kullanamayacaktır.

Uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun teklifleri genel olarak -bildiğiniz gibi- 3 maddeden oluşmaktadır. İlk maddede teklifin ekinde yer alan ve teklife onaylanması uygun bulunan anlaşma belirtilmektedir. 2'nci madde kanunun yayım tarihine, 3'üncü madde ise bu kanun hükümlerinin Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütüleceğine ilişkin olacaktır.

Komisyonumuzda uygun görülecek değişiklikler teklifin bu maddeleri üzerinde yapılabilecektir ancak uluslararası anlaşma metnini kapsayan 1'inci madde üzerinde değişiklik yapma yetkimiz bulunmamaktadır. Böyle bir durum ortaya çıkarsa ve Komisyonumuz uluslararası anlaşmanın millî menfaatlerimizi yeterince yansıtmadığı yönünde bir kanaate varırsa o zaman bunun yoruma esas alınacak metni ile diğer dillerdeki metinler arasında önemli farklar bulunması gibi durumlar da göz önüne alınarak teamül olarak daha önce uyguladığımız usulü yine uygulamaya devam edeceğiz. Uygun bulunma kanun teklifinin reddi yerine teklife ekli uluslararası anlaşmada yer alan ve Komisyonumuzca benimsenmeyen hususların anlaşmanın imzalandığı tarafla yeniden müzakeresine imkân tanımak amacıyla görüşmelerin ertelenmesi yoluna gideceğiz.

Komisyonumuzda uygun bulunma kanun teklifleri üzerindeki görüşmelerde Genel Kurulda teklif sahibi milletvekili ve anlaşmaların hazırlık çalışmalarını yürüten Dışışleri Bakanlığı ve varsa diğer bakanlık temsilcileri ile Komisyon üyelerimiz tarafından görüş açıklanması usulü de benimsenmektedir.

Kabul sonrası Genel Kurulda Komisyonumuzu temsil etme yetkisine sahip özel sözcüler seçilmektedir daha önceki uygulamamız çerçevesinde. Tekliffe katılmayan üyelerimiz olursa da muhalefet şerhlerini toplantı sırasında belirleyeceğimiz süre içerisinde Komisyonumuza gönderebileceklerdir. Komisyon tarafından görüşülüp kabul edilen ve bir rapora bağlanan metin Genel Kurul gündemine girecektir.

Uluslararası anlaşmaların uygun bulunup onaylanmasına dair kanun teklifleri Genel Kurulda görüşülürken İç Tüzük değişikliği öncesi uygulamalardan farklı olarak teklifin tümü ve maddeleri üzerindeki soru-cevap işlemleri sadece Komisyonla yapılacaktır. Yani teklifin tümü üzerinde yirmi

dakika, her bir madde üzerinde de onar dakika soru-cevap işlemleri gerçekleştirilecektir. Komisyon adına cevaplar Komisyonu Genel Kurulda temsil etme yetkisine sahip Komisyon Başkanı, Başkan Vekili, Sözcü veya Komisyon toplantısına o konu için seçilen özel sözcüler tarafından verilecektir.

Dışışleri Komisyonu, bu şekilde özetlediğimiz yasama faaliyetlerinin yanı sıra, Türkiye’yi yakından ilgilendiren küresel ve bölgesel konularda gerek Dışışleri Bakanlığımız gerekse diğer bakanlıklardan bilgi ve görüş alabilmektedir. Bunu daha önceki Komisyon çalışmalarımızda da yapmıştık ve çok yararlı olmuştur. Ayrıca, ülkemizi ziyaret eden çeşitli ülke bakanlarını veyahut uluslararası kuruluş üst düzey yetkililerini de Komisyonumuzda ağırlayıp görüş teatisinde bulunabileceğiz.

Bu dönem çalışmalarımızda bu çerçevede ilk misafirimiz KKTC Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Sayın Kudret Özersay olacaktır. Birazdan da toplantımızı teşrif edeceklerdir.

Dışışleri Komisyonunun, tabiatıyla, ayrıca diğer ulusal parlamentoların dışışleri komisyonlarının davetlisi olarak çeşitli ülkelere ziyaretler gerçekleştirilmesi de bir mutattır. Aynı şekilde, bu ülkelerden ülkemize komisyon heyetlerini davet etmek de parlamenter diplomasinin önemli unsurlarından birini teşkil etmektedir. Dışışleri Komisyonu Başkanı olarak da ulusal parlamentolar ve çeşitli uluslararası kuruluşların uluslararası düzeydeki toplantılarına, konferanslarına katılabilme geleneğimizi sürdüreceğiz.

27’nci Dönem Dışışleri Komisyonu olarak ilk ziyaretlerimizi, mutat olduğu veçhile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne ve Azerbaycan’a gerçekleştirdik. Arnavutluk ve Rusya Dışışleri Komisyon Başkanı ve heyetlerini Ankara’da ağırladık. Ayrıca Avrupa Birliği Dönem Başkanı Avusturya tarafından Viyana’da düzenlenen AB ve Doğu Avrupa ülkelerinin dışışleri komisyon başkanlarının katıldığı Ortak Güvenlik ve Dışış Politika Konferansı’na da sizleri temsilen katıldım.

Önümüzdeki dönemde 2018 yılı sonuna kadar, Estonya, Rusya, Sırbistan ve Karadağ ziyaretlerimiz olacaktır. Ayrıca, Bükreş’te Türkiye-Romanya-Polonya üçlü dışışleri komisyon başkanları toplantısı gerçekleştirilecektir. Ülkemizde de Kolombiya, Somali, Romanya, Slovakya dışışleri komisyonları heyetlerini ağırlayacağız. Çok yoğun bir gündem bizi beklemektedir. Tüm arkadaşlarımla bu gündemin parçası olmaya gayret göstereceğiz.

Bu çalışmalarımızla ilgili görüş belirtmek isteyen arkadaşlarımız varsa söz vermek istiyorum. Ayrıca, Dışışleri Komisyonu faaliyetlerimizle ilgili olarak, sadece uluslararası anlaşmaların onaylanması değil, demin çizdiğim çerçevede içinde önerileriniz, görüşleriniz varsa onları da dinlemek isterim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim bilgilendirmeniz için. Tekrar hayırlı olsun bu dönemki çalışmalarımız.

Ben sizin sunumunuzdan çok faydalandım. “Gündemdeki bir konu hakkında acaba Komisyonumuzu bilgilendirmek ister misiniz?” diye soracaktım.

BAŞKAN – Tabii.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer’in, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı’nın kaybolmasıyla ilgili olarak Komisyonun bilgilendirilmesini istediklerine ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bu Suudi Gazeteci Cemal Kaşıkçı’nın ülkemizde bir anda kaybolmuş olması, bir demokraside kabul edilemez. Bu konuda gazetelerden çok şey okuyoruz, çok yorum dinliyoruz ama Dışışleri Komisyonu olarak, belki de esas ilgilenmesi gereken komisyonların

başında bizim Komisyonumuz geliyor. Bu konuda bir bilgi aldınız mı? Özellikle Viyana Sözleşmesi'ne göre Türkiye Cumhuriyeti olarak biz neler yapabiliyoruz? Hükümet neler yaptı? Oradaki konsolosluk yetkililerinden bir sürü işte gelen, çıkan oldu, bunları öğreniyoruz; bunların çıkışının engellenmiş olması gerekmez miydi? Şu anda ne yapılabilir?

Bu konularda Komisyonumuzu bilgilendirir misiniz? Kamuoyu da bu konuda biraz daha aydınlanmış olur.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI(Devam)

4.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın kaybolmasıyla ilgili olarak Hükümet tarafından yapılan açıklamalara sadık kalınmasının daha doğru olacağını düşündüğüne ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Tabiatıyla, gerçekten çok vahim bir gelişmeyle karşı karşıyayız. Ancak tabiatıyla bu gelişmeyi sükûnet içinde, uluslararası anlaşmalar ve kurallara sadık kalarak ama her hâlükârda da yapılacak soruşturmanın sonucunda ortaya çıkacak tabloya göre değerlendirmemiz daha uygun olacaktır.

Bildiğiniz gibi, uluslararası diplomatik ilişkilerde 3 Viyana Sözleşmesi vardır. Bir tanesi, büyükelçiliklerle ilgili, misyonların konumunu, haklarını, statülerini ve personelle ilgili muafiyetleri ve istisnaları düzenler. İkincisi, konsolosluklarla ilgili, Viyana'da yine imzalanmış bir sözleşmedir ve o da konsolosluk binalarının, konsolosluk mensuplarının hangi haklardan istifade edeceklerini, hangi istisna ve muafiyetlere tabi olduklarını düzenler. Üçüncüsü de uluslararası kuruluş temsilcileriyle ilgili bir ayrı düzenlemedir.

Buradaki durum, tabiatıyla, başkonsoloslukla ilgili bir gelişme söz konusu olduğu için, Viyana'da imzalanmış olan konsüler çalışanlar ve misyonlarla ilgili çerçeve içinde değerlendirilecektir. Ancak şu aşamada henüz daha yapılan incelemelerin, kriminal incelemelerin bir sonucu açıklanmamış olduğu cihetle Dışışleri Komisyonumuz olarak da Hükümetimiz tarafından yapılan açıklamalara şu aşamada sadık kalınmasının daha doğru olacağını düşünüyorum. Tabiatıyla basında –Türk basını olsun, yabancı basın olsun- çok sayıda senaryolar üretilmektedir ancak Dışışleri Komisyonumuza düşen, bu noktada sonuçları beklemek, gerçek bir değerlendirme ortaya çıktığında onunla ilgili bir yorum yapmaktır.

Bu aşamada bunun ötesinde bir şey ifade etmeyi doğru bulmuyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Çok teşekkür ederim.

Belki aracılığımızla ve desteğinizle Komisyonumuzun bilgilenebilmesi sağlanabilir bu konuda. Biz de hem muhataplarımızı bilgilendiririz Dışışleri Komisyonu olarak.

BAŞKAN – Tabii, şöyle de yapabiliriz: Yani açıklama, kriminal soruşturma veyahut bütün bu yapılmakta olan incelemeler sonucunda bir tablo ortaya çıkarsa belki de bunu Dışışleri Komisyonumuzun ayrı bir toplantısında değerlendirme imkânı buluruz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Çok faydalı olur çünkü üçüncü haftaya giriyoruz olayın üzerinden. Siz de Büyükelçilik yaptınız. İşte, büyükelçilik boyandı, temizlendi, işte şey oldu, ondan sonra girebildi bizim güvenlik güçlerimiz, sadece Suudi Arabistan'ın onay vermesiyle girebildi. Gerçekten kamuoyunun bu konuda aydınlanması lazım.

Başka bilgiler de var Batı basınında -siz bahsettiniz- bizim elimizde dinleme ya da görüntü kayıtları olduğuna ilişkin.

BAŞKAN – Bunların hepsi gazetelerde yer alan senaryolar ama bu uluslararası sözleşmelerde, misafir eden ülkenin imkânları sınırlıdır. Bunlara riayet etmeyip “Biz buraya gireriz.” şeklinde bir tutuma girdiğiniz zaman, o zaman Türkiye’nin haksız olacağı bir tablo ortaya çıkar. Biz şu anda bunlara riayet ediyoruz, doğrusunu yapıyoruz ama bütün değerlendirmeler, kriminal değerlendirmeler, hukuki değerlendirmeler çıkacak sonuca göre yapılacaktır; bunda bir tereddüt yok. Ama gerçekten hassas bir konu ve Türkiye’nin imajını rencide edecek yanlış bir davranış içinde olmamız da doğru olmaz. Şu ana kadar da her şey kurallar içerisinde yapılmıştır. Büyükelçiliğin izni dâhilinde konsolosluga girilmiştir. Bu şekilde davranmaya da devam edilecektir.

Çok teşekkür ederim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Başka görüş varsa onu da alalım, Kudret Bakanımızı birazdan misafir edeceğiz.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Başkanım, ben de Sayın Vekilimize ilaveten...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şahin.

IV.- AÇIKLAMALAR(Devam)

2.- Gaziantep Milletvekili Ali Şahin’in, dünyadaki sıcak gelişmeleri takip edebilmek için Komisyon olarak yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Dışışleri Komisyonu olarak dünyada ne oluyor ne bitiyor yakinen takip de etmemiz gerekiyor açıkçası. Özellikle dünyadaki sıcak gelişmelerle alakalı gündemi yakından takip edip ilgili büyükelçileri, o bölgenin öne çıkan isimlerini de davet ederek “up to date” kalma taraftarayım. Ben de dünyadaki sıcak bölgelerle ilgili gelişmelerle alakalı, ilgili kişileri, ilgili elçilik veya konsoloslukları davet ederek gündemi takip edebilirsek Komisyonumuz açısından son derece verimli olur diye düşünüyorum. Zaten zaman zaman yaptığımız bir şeydi bu. Geçtiğimiz dönemde de Rus Büyükelçi Sayın Karlov’u davet etmiştik. Mesela son derece, Ukrayna’yla ilgili, Kırım meselesiyle alakalı iyi bir çalışma olmuştu. Bu faaliyetleri bu dönemde de devam ettirebilirsek Sayın Başkanım, Komisyonumuz için son derece faydalı olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Gayet tabii.

Komisyonumuzun uygun bulacağı her kişiyi davet ederiz, toplantılarımızda değerlendiririz. Yararlı olacağına en ufak bir tereddüdümüz yok. Ve ayrıca Komisyon toplantısı sırasında belirtilmesi de gerekmez, herhangi birininiz aklında Türkiye için, Komisyonumuz için faydalı olacak bir görüş varsa bunu değerlendiririz.

V.- SUNUMLAR

1.- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Kudret Özersay’ın KKTC ve bölgesel gelişmeler hakkında sunumu

BAŞKAN – Sayın üyelerimiz, yaptığımız değerlendirmeleri takiben 2’nci gündem maddemize geçiyoruz.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Sayın Kudret Özersay toplantımızı teşrif etmiştir.

Kendisine “Hoş geldiniz.” diyorum.

KKTC BAŞBAKAN YARDIMCISI VE DIŞIŞLERİ BAKANI KUDRET ÖZERSAY – Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Gerçekten, 27’nci Dönem Dışışleri Komisyonumuzun ilk misafiri olarak sizi ağırlamaktan ve Kıbrıs sorununa ilişkin son gelişmeleri bizzat sizden dinlemekten dolayı büyük bir memnuniyet duyacağız. Görüş teatisinde de bulunacağız ve çok önemli olan Kıbrıs sorununu Komisyonumuzun da en öncelikli konusu olarak düşündüğünün bir şekilde mesajı olacak.

Kıbrıs sorunu sadece KKTC’nin sorunu değildir, Türkiye’nin birinci sıradaki çok önemli bir konusudur ve Kıbrıs’ta ilerleme kaydedildiği takdirde biz memnun oluruz ve herhangi bir sıkıntı ortaya çıktığında da en az sizin kadar biz de içimizde aynı üzüntüyü paylarız. Son dönemde, sanıyorum bazı gelişmeler ortaya çıktı ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin bir raporu yayınlandı ve buna ilişkin de çeşitli açıklamalar yapıldı. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sayın Cumhurbaşkanının dün yaptığı açıklamayı da dikkatle dinledik. Tam bu noktada teşrif etmiş olmanız, sıcağı sıcağına Komisyon üyelerimizi bilgilendirme imkânı sağladığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

İzin verdiğiniz bölümü basına açık olarak yapalım, ondan sonra arzu ettiğiniz noktalarda kapalı oturuma geçeriz, daha rahat bir ortamda belki görüşme imkânımız olur.

Sayın Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı, buyurun efendim.

KKTC BAŞBAKAN YARDIMCISI VE DIŞIŞLERİ BAKANİ KUDRET ÖZERSAY – Çok teşekkür ederim.

Halkın iradesini yansıtan, Türk halkının iradesini yansıtan Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunmaktan onur duyuyorum bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı olarak.

Dışışleri Komisyonunda ilk toplantıda Kıbrıs meselesinin ele alınıyor olması bizim açımızdan da önemli bir husustur ve davetiniz için çok teşekkür ederim bir kez daha. Önümüzdeki dönemde sizlerin çok farklı platformlarda yapacağınız görüşmeler olacak. Kıbrıs Türk halkının dünyadan tecrit edilmiş, izole edilmiş olan hâli, haksız şekilde izole edilmiş olan hâli maalesef bu platformların bir kısmında sesimizin duyulmasına engel teşkil ediyor. Bunun önüne geçilmesi ve bazı yerlerde de sizler aracılığıyla mesajlarımızın ulaşması, düşüncelerimizin, taleplerimizin ve hassasiyetlerimizin bilinmesi son derece önemli olacak. Bu bağlamda da bugün yapacağımız toplantı ve değerlendirmelerin önemli olacağını düşünüyorum.

Biz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak geleceğe güvenle bakmak istiyoruz. Bugüne kadar hep bir çözüm olması yönünde bir siyasi irade ortaya koyduk, her zaman için barışçıl bir tutum ortaya koyduk. Önümüzdeki dönemde de yaratıcı bazı fikirlerle, sıradanlaşan, sürekli kendi kendini tekrar eden kısır döngülerin içerisine hapsolmek istemiyoruz. Geleceğe daha güvenle, daha istikrarlı bir geleceğe daha bir güvenle bakmak istiyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerin bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ciddi bir müttefik ilişkisi olarak devam edeceğini ve stratejik ortağımız olarak gördüğümüz, her zaman yanımızda duran Türkiye Cumhuriyeti’yle birlikte ileriye doğru dış politikamızı şekillendireceğimizi açık yüreklilikle bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Bu aşamada, basının mevcudiyetinde söylemek istediklerim sadece bunlardır.

Teşekkür ederim.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI(Devam)

5.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır’ın, KKTC Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı Kudret Özersay’ın KKTC ve bölgeler gelişmeler hakkındaki sunumunun sonraki bölümünün basına kapalı yapılacağına ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Basın mensuplarına teşekkür ediyoruz.

Toplantının bundan sonraki bölümünü kapalı oturum şeklinde değil, basının mevcut olmadığı bir şekilde gerçekleştirelim diye düşünüyoruz. Eğer daha mahrem bilgilerin paylaşılacağı bir nokta olursa Sayın Bakanımızın takdiriyle belki daha kısıtlı bir oturuma da geçebiliriz. Şu aşamada kapalı oturum değil ama basına açık olmayan bir oturum şeklinde devam ediyoruz. O şekilde bütün diğer arkadaşlarımızın da salonda kalması imkânı hasil olacak, onun için Sayın Bakan böyle tercih ettiler.

Buyurun efendim.

(Toplantının bu bölüm tutanakları basına kapalıdır.)

BAŞKAN - Tekrar bütün katılımcılara teşekkür ediyorum. İlave bir husus yoksa Dışışleri Komisyonunun 27'nci Yasama Dönemi 2'nci Toplantısını kapatıyorum.

Sayın Başbakan Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı olmak üzere bütün katılımcılara katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

KKTC BAŞBAKAN YARDIMCISI VE DIŞIŞLERİ BAKANI KUDRET ÖZERSAY – Sağ olun, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Hayırlı günler diliyorum.

Kapanma Saati: 13.39

